

Proeftuin Zwaagdijk maakt

• TEKST EN FOTO: MONIQUE OOMS

Met de opkomst van waterbroei nam ook de behoefte aan het uitwisselen van kennis en ervaring toe. Zo'n zeven jaar geleden speelden Sjoerd Paarlberg van Bulbfust en broeier Jan Schilder hierop in door de studieclub hydrocultuur op te richten. Om gezondheidsredenen heeft Paarlberg de studieclub onlangs uit handen moeten geven. Proeftuin Zwaagdijk heeft het op zich genomen om de groep van zo'n 22 aangesloten broeiers verder te begeleiden.

Kennis vergaren en informatie uitwisselen. Dat zijn – kort samengevat – de belangrijkste doelstellingen voor de studieclub hydrocultuur. Marcel Laan van de firma J. Laan uit Spierdijk en Peter Poel van Poel Bloembollen uit De Rijp zijn al langere tijd betrokken bij de club van vakgenoten in de waterbroei. "In principe kan iedereen lid worden van de studieclub hydrocultuur. De meeste leden zijn gevestigd in West-Friesland, maar we hebben ook leden in Zuid-Holland en Friesland. Dat het zo breed is, geeft wel een stuk toegevoegde waarde. Zo kom je op bedrijven waar je anders nooit zou komen." Over de reden dat de firma Laan zich bij de studieclub heeft aangesloten merkt Marcel op: "Wij begonnen pas met de waterbroei en moesten nog veel ervaring opdoen. We hoopten dat de studieclub ons goede informatie zou opleveren en dat is ook wel gebleken." Ook Peter Poel vindt de studieclub 'kennisverrijkend'. "Tijdens de bijeenkomst gaat er de nodige kennis over tafel. Bovendien is het een mooi platform voor Proeftuin Zwaagdijk; via deze weg kunnen zij optimaal inspelen op waar het vak mee bezig is."

LIJN VOLGEN

Tot voor kort werd de kar van de studieclub getrokken door Sjoerd Paarlberg van Bulbfust en Nico Hof, destijds adviseur van WLTO Advies. Om gezondheidsredenen heeft Paarlberg het stokje overgegeven aan Proeftuin Zwaagdijk.

"Onderzoeker Hans Meester was al betrokken bij de studieclub, dus die keuze lag redelijk voor de hand", vertelt Yorick van Leeuwen van Proeftuin Zwaagdijk. Dat de Proeftuin nu het voortouw neemt, wil niet zeggen dat de koers totaal verandert. "Wij volgen de lijn die al was ingezet. Bij de startbijeenkomst die eind november plaatsvond, hebben wij geïnventariseerd welke vragen er leven en naar welk onderzoek vooral behoefte is. Daar kwam onder meer uit dat leden meer willen weten over voorbehandelingsmiddelen voor tulp, dus daarmee gaan wij aan de slag. Bij die gelegenheid hebben we de groep in drieën gesplitst: binnen die subgroepen gaan bedrijven bij elkaar op bezoek en wordt kennis en ervaring uitgewisseld." Later in het seizoen – tijdens het Holland Flowers Festival – vond een tweede bijeenkomst plaats: Fred Wever van Flora Holland sprak over het project Flow Pack, Vitabic sprak over de voorbehandeling van tulpen en er werden proeven in de kas van de proeftuin bekeken. "Aan het einde van het seizoen – rond half april – organiseren we een afsluitende bijeenkomst. Waarschijnlijk is het thema dan glastuinbouw; die sector is al veel verder met de bemesting en voeding van planten; daar kunnen we wellicht iets van leren."

Naast bemesting is ook het doorgroeien van de spruit tijdens bewaring een aandachtspunt voor de studieclub. "Bij het

machinaal opplanten wil je – ook eind maart – een zo klein mogelijke spruit hebben", vertelt Marcel. "Bovendien is langdurige bewaring van invloed op de kwaliteit van de bol. De vraag is dan ook: hoe kun je de bol optimaal bewaren zodat hij niet indroogt?" Die onderzoeksvraag is al in behandeling genomen door de Proeftuin. "Het onderzoek zit nu in het tweede jaar. We passen diverse koelstrategieën toe met diverse temperaturen. De resultaten moesten nog worden verwerkt." Een ander aspect dat nog vele vragen oproept, is het teeltsysteem. "Bij voorkeur werken we met een volledig gesloten teeltsysteem. Dat is het schoonste, dan hoef je geen afvalwater te lozen", weet Peter. "Als er sprake is van bacteriën en schimmels - wat vooral speelt bij een eb- en vloedsysteem – moet je echter toch je water verversen. Hoe kun je dat nou voorkomen?" Verder is de logistieke verwerking van het product een speerpunt. "Hoe laat je het product zo efficiënt mogelijk door je bedrijf gaan, met zo min mogelijk arbeid? Dat is immers de grootste kostenpost." Dan kom je al snel op zaken als kostprijs en de opbrengst per vierkante meter. Hoe open praten de studieclubleden daarover met elkaar? "De kennisstructuur binnen deze sector is vrij open. Naarmate je langer bij de club zit en elkaar beter kent, groeit het vertrouwen en neemt de openheid toe. Voorwaarde is natuurlijk wel dat alle leden geven en nemen: het moet in verhouding zijn." Wat Peter en

KANSENKANON

Binnen de studieclub maakt Proeftuin Zwaagdijk gebruik van het kansenkanon van Provincie Noord-Holland en Syntens. Het Kansenenkanon biedt ondersteuningsmogelijkheden voor de club op het gebied van innovatiebevordering. Vanuit het kansenenkanon wordt veel nadruk gelegd op de kennisuitwisseling tussen de bedrijven en de kennisinstellingen. Komend seizoen wil Proeftuin Zwaagdijk vanuit het Kansenenkanon geld vrijmaken voor onderzoek voor de leden van de studieclub waarbij de resultaten uiteindelijk sectorbreed beschikbaar komen.

doorstart met studieclub



V.l.n.r.: Marcel, Peter en Yorick: 'Studieclub heeft meerwaarde'

Marcel betreft, heeft de studieclub in de loop der jaren zijn waarde wel bewezen. "Als er een avond wordt georganiseerd, komt ook iedereen opdagen. Er is duidelijk sprake van toegevoegde waarde. Voor een groot deel zit dat ook in het regionale aspect van deze groep." Daarbij wijzen de leden op het belang van een goede sturing. "Iemand moet het voortouw nemen en ervoor zorgen dat de bal blijft rollen, anders zakt het in. We zijn dan ook blij dat Proeftuin Zwaagdijk het stokje heeft overgenomen. Bovendien zitten wij nu dichter bij het onderzoek, en staat de Proeftuin dicht bij de praktijk."

OPTIMAAL STUREN

Poel Bloembollen broeit gedeeltelijk op water. "Aparte soorten en dikkere maten broeien wij nog steeds liever op potgrond, dan zijn de resultaten betrouwbaarder. Wij vinden de combinatie potgrond en waterbroei sterk; zo kunnen we optimaal sturen. Per soort maken we onze keuze. Toch hopen we op termijn volledig over te gaan op één systeem; dat is eenvoudiger te organise-

ren." De firma Laan broeit volledig op water. "Wij hebben ons sortiment crop aangepast en hebben geen klagen over de kwaliteit. Ik denk dat uiteindelijk alle soorten op water gebroeid moeten kunnen worden, maar onduidelijk is nog wat er per soort nodig is om goede kwaliteit te kunnen garanderen." Zeker is wel dat bemesting, klimaat en het teeltsysteem daarbij een belangrijke rol spelen. "We zijn nu twee jaar bezig met onderzoek naar bemesting", vertelt Yorick. "De basis is bekend, maar onduidelijk is nog wat de invloed is van de afzonderlijke onderdelen. Hoe komen we tot een betere kwaliteit met een zwaardere steel en minder uitval? Daarvoor moeten we nog meer onderzoek doen." Zweten is een ander belangrijk probleem dat tijdens deze donkere winter de broeier parten speelt. "Tot half februari hebben we weinig zonlicht gehad waardoor veel broeiers problemen hebben met zweten", weet Yorick. "Voor een deel kun je dat verhelpen via het klimaat in de kas. De basis is echter: goed uitgangsmateriaal. Wat zit er in die bol, hoe zit het met het

stikstofgehalte en de droge stofverhouding? De geschiedenis van de bol is zeer bepalend voor de prestaties in de broeierij. Als er tijdens de teelt niet goed is bemest, kan dat in de broeierij zo'n vijf tot tien centimeter lengteverschil opleveren. Wat dat betreft zitten we in een bewustwordingsproces; we weten nog niet precies wat de juiste verhoudingen zijn."

Zowel Yorick als Peter en Marcel zijn ervan overtuigd dat waterbroei uiteindelijk de boventoon zal gaan voeren in de broeierij. "Het aandeel waterbroei bedraagt nu al vijftig procent", weet Yorick. Verder hebben ze hoge verwachtingen van het eb- en vloedsysteem. "Op stromend water heb je een langere worteling en dat heeft een positief effect op het steelgewicht. Het vraagt echter nogal een investering om op zo'n systeem over te schakelen." In elk geval zijn er voorlopig nog genoeg onderzoeksvragen te beantwoorden en is er voor de studieclub alle reden om te blijven voortbestaan. "Er valt nog heel veel te leren."